

organizmov očiščeno vino po možnosti zrežemo z boljšim zdravim vinom in ga čimprej porabimo.

Drugi vzrok, da postane vino motno, so lahko snovi, ki so v vinu raztopljeni in se iz nje izločujejo. Poleg vinskega kamna so to prav posebno beljakovine, ki postanejo v mladih vinih pod vplivom zraka, toplote, črnelovine itd. neraztopne in se iz vina izločujejo. Če se izločijo v zelo drobnih kosmičkah, ki so prelahke, da bi se potogle, se vino noče stisniti. Tu moramo čiščenje umetno pospešiti bodisi s filtriranjem ali čiščenjem. Tudi lahko tako vino na novo prevremo, ker se fini delci, ki vino kalijo oprimejo sluznate kožice kvasnic, ki po vrenju popadajo na dno.

Nadaljnji vzroki motnosti so še lahko porčnenje vina ali mlečno belkasto vino ali motnost, ki nastane vsled delovanja bakterij, ki se redijo na odmrlih drečah ali pa vsled lastnega razkrajanja drož.

Vzroki motnosti so tedaj lahko najrazličnejši.

Najprej je treba dognati vzrok motnosti in šele po tej ugotovitvi se more ukreniti vse nadaljnje za čiščenje vina. Kupite si Kmetijski koledar za leto 1932 v Tiskarni sv. Cirila, tam je vse podrobno razloženo.

Nekaj, kar je lepo in nič ne stane.

(Dalje.)

Glede prostorov smo po večini vse povedali, kako je treba napraviti, da bodo snažni in prijetni. Nikakor pa ta snaga ne zadostuje. Ti moraš kot gospodinja gledati na to, da bodo tudi vsi, ki v tvoji hiši stanujejo, snažni.

Že otroci naj se navadijo na popolno snago, zato naj se jih umiva in se jih vzgaja v tem, da se radi umivajo. Res je z otroci križ, ker bi jih bilo treba vedno umivati, ko se kar sproti umaže-

jo. Z dobro vzgojo pa se jih navadi, da se bodo sami umivali.

Navajeni smo, da se umivamo zjutraj. Toda koliko prahu in umazanosti se čez dan nabere pri nas, na obrazu, rokah, nogah in v laseh! Vse to nosimo seboj v posteljo in vse čaka do jutra. Umivanje zvečer ni v navadi, je pa treba to na vsak način vpeljati. Umit človek tudi vse drugače spi, mirno in brez sanj, kakor pa neumit, kateremu prah razjeda kožo. Nikar ne štedi z vodo, ko pa je zastoj! Ako so mastni madeži in jih ni mogoče samo z vodo zmiti, uporabljaj milo, sodo, pims kamen.

Kaj govorim o mladini, velja tudi za odrasle. Tudi ti se naj zvečer pred počitkom umivajo. Delo, naj bo tako ali tako, je gotovo zamazalo njihove roke, noge, glavo. Tem še posebno priporočamo, da se zvečer preko prsnega koša in preko ram zmijejo z mrzlo vodo, to človeka prav prijetno pripravi za sladko spanje. Če si kdo zvečer umiva noge s toplo vodo, naj na vsak način nato še iste splahne z mrzlo. Ta mrzlota namreč vpliva na to, da se kri hitreje pretaka po žilah na nogah, zato ostanejo noge zdrave. Komur se noge potijo, ta se mora še prav posebno vsak večer zmivati. Med mrzlo vodo naj vlije nekoliko kapljic domačega jesiha.

Saj bi se marsikdo v družini rad umil, pa kaj, ko ni pri roki niti vode, niti brisače. Za to mora pač skrbeti gospodinja! Ni treba kakih lavorjev, zadostuje lesen škač, milo mora biti vedno pri roki in pa — neumazane brisače. Brisače pa seveda morajo biti suhe! Če se jih več umiva, naj bo tudi več brisač pripravljenih! Do jutra se razvešene itak zopet posušijo.

Sedaj v poletnem času se vsakdo tudi rad koplje. Na deželi ni sicer navada, da bi se odrasli hodili kopat, pač pa se hodi mladina. V tem oziru moramo povedati tole: Kopanje je gotovo zdravo! Mora biti pa pametno! V premrzli vodi se naj tudi mladina nikar ne koplje! Dostojno ni, ako se kopljejo moški in ženske skupaj, posebno, ako

se pri tem ne znajo spodobno obnašati. Tudi je posebno otroke opozarjati, da se ne kopljejo povsem goli. Predolgo kopanje ni potrebno. Bolje je solnčenje in zračenje, pa zopet kopanje.

Gospodinja sama pa mora biti vzor snage. Zato mora imeti posebno v kuhinji, kjer jedi pripravlja, stalno pripravljeno tudi posodo z vodo, kjer se umije. Kako vse drugače jed diši, ako vidijo ljudje, da jo pripravlja snažna gospodinja! (Dalje sledi.)

*

Boj muham! Muhe prenašajo bolezenske kali. Muhe nam onesnažijo jedi in predmete. Zato veljaj odločen boj muham! Kako? Muhe je predvsem izstradati! Ne puščaj nikjer ničesar, na čemer bi se muhe pasle. V sobi in kuhinji imej nastavljene za lovljenje muh ali posebne posodice, ali muholovke, da se na nje polovijo. Ali jih skušaj pregnati! Flit je baje dober. Lahko pa napraviš tudi tole: Lovorovo olje na krožnike in razpostavi po sobi. Ali pa kupi formalina in ga raztopi. Vzemi eno tretjino formalina in dve tretjini navadne vode, to razpostavi po sobi in muhe bodo šle, ker nočejo tega vohati.

Kako snamem zarastel prstan? Prst, na katerem imaš prstan, od konca do prstana tesno povij in ga pusti kakih pet minut povitega, nato odvij, dvigni prst in ga drži tudi kakih pet minut kvišku. Če treba, to ponovi, prstan bo šel rad s prsta.

*

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto, dne 28. maja so pripeljali špeharji 19 komadov zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 13 do 14 Din, slanina po 11 do 13 Din. Kmetje so pripeljali 8 voz sena po 75 do 100 Din (novo seno 60 do 65 Din), 5 voz otave po 80 do 90 Din, 3 voz krompirja po 1.50 do 2 Din, 9 vreč čebule po 5.50 do 6 Din (česen 10 do 12 Din). Kumarec 2 do 7 Din. Pšenica 1.75, rž 2, ječmen 1.25 do 1.50, oves 1.25, koruza 1.25 do 1.50, proso 1.50,

Velik živalski vrt v Belgijskem Kongu.

Belgijski kralj Albert se je vrnil po daljšem bivanju v Belgijskem Kongu v osrednji Afriki v svojo prestolico v Brüssel. Kraljevi spremljevalec Straelen je naslikal časnika-jem svoje doživljanje s potovanja. Kralj se je bil podal na pot največ radi Albertovega vrta, v katerem se kretajo najbolj divje zveri čisto prosto, ne da bi jih ogrožala lovčeva krogla.

Albertov vrt se razteza na površini 357.000 ha in ga stražijo belgijski kolonijalni uradniki in domači pazniki. Lov je v tem živalskem parku strogo prepovedan. Kralj Albert se je podal skozi park v

Januš Golec:

Trojno gorje.

Ljudska povest o trojnem gorju slovenskih in hrvatskih pradedov.

23

(Dalje.)

V Karlovcu je bilo vse natančno po vojaškem redu in predpisih. Le delaj in delaj, jej skromno in za pijačo pa — voda! Juckali smo, ko je zapustil del naših pod Pavlom po 10 dneh Karlovec in smo jo ubrali v našo končno postojanko Sisek, kjer smo si obetali boljše čase, nego med karlovačko uskoško soldatesko. Od Karlovca do Siska smo jezdili ob levem bregu Kolpe. Glede desnega so nam zagotavljali tamošnji prebivalci, da ni več varen, ga že ogrožajo manjša krdela turške konjenice. Po enem dnevu ježe smo dospeli v Sisek. Sisek je manjša trdnjava, ki je pozidana na polotoku, katerega tvori Kolpa pred izlivom v Savo. Od severa dol se izliva v Kolpo baš pri Sisku še bolj neznatna Odra. V Sisku so nas sprejeli veliko prijaznejše, nego v Karlovcu. Tukaj se nam je godilo boljše že radi tega, ker ni bil poveljnik kak nemški ali mad-

žarski general, ampak dva zagrebška kanonika, vrla Hrvata. Po pregledu obzidja in orožarn je pokazal naš Pavel v skladišču za orožje Hrvatom, kako prelomi z lahkoto konjsko podkev, prestrelil s puščico na daljavo viteški oklep in njegovega zamahljaja z mečem ne vzdrži nobena krščanska, kaj šele neverna — turška roka! Vse je oboževalo Pavlovo Samsonovo moč in izurjenost v rabi orožja. Na dolgo so se še posvetovali naš vodja in oba sišaška poveljnika. Videl sem na lastne oči, kako sta stisnila oba visoka gospoda Pavlu hvaležno roko. Nato smo se podali vsi v cerkev sv. Roka, kjer sta odpela kanonika zahvalno pesem in pretakala solze od ganutja. Opoldne so nam postregli z imenitnim kosilom. Obedovali smo pri poveljnikih, ki sta nazivala našega Pavla od Boga in Marije iz Slovenije jim poslanega angelja. Zvečer mi je povedal naš Pavel, da je zaupal svečenikoma, da je v resnici vitez Ema, katero veže najsvetejša zaobljuba, da obrani kristjane pred polumescem. Ker sta bila oba gospoda očividca Emine moči ter spretnosti, sta trdno verjela, da Sisek ne bo padel v turške